

Teesie

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Irena Aleksandravičienė

Seminarijos biblioteka

faktai ir skaičiai

Neslėpsiu, „Teesie“ redaktoriaus prašymas parašyti apie seminarijos biblioteką man buvo maloni staigmena. Susimąščiau, ką gi galėčiau parašyti naujo ir įdomaus apie biblioteką, kuri taip gerai visiems Jums pažįstama ir kasdieną daugelio lankoma. Šį kartą nusprendžiau pateikti įdomesnę statistinę ir faktinę informaciją tik apie bibliotekos fondus, kuri galėtų praversti, vedant ekskursijas ar savo svečiams pasakojant apie seminariją, jos akademinę bazę.

2008 gruodžio 31 d. bibliotekoje buvo **43 318** fiz. vnt. dokumentų, kurie saugyklos lentynose užima **695 metrus**. Iš to skaičiaus - **37825** fiz. vnt. dokumentų yra dovanos. Čia turėčiau Jums paaiškinti, kad bibliotekininkystėje dokumentais vadinama knygos, tęstiniai leidiniai, žurnalai, laikraščiai, rankraščiai, skaidrės, garso ir vaizdo įrašai, elektroniniai leidiniai, duomenų bazės ir kt. Iš visų bibliotekoje esančių dokumentų **62%** yra užsienio kalbomis. Įdomumo dėlei noriu pastebėti, jog turime keletą knygų labai retomis mums kalbomis. Tai *Naujojo Testamento* leidimai Amerikos indėnų čerokių (language of the American Cherokee Indians), rumunų, katalonų, friuli (vartojama Šiaurės Rytų Italijoje, Friuli-Venezia Giulia regione) kalbomis.

Bibliotekos fonduose yra vertingų savo turiniu, unikalių savo išvaizda ir fiziniiais parametrais, kitais aspektais retų leidinių ar ištisu kolekcijų, iš kurių vieną kitą paminėsiu. Galime pasidžiaugti, jog turime išsamią šiuo metu Vatikane leidžiamą knygų seriją *Biblioteca di teologia contemporanea* (jau išleista 142 t. –aut. past.), kurioje spausdinami iškilniausių pasaulio teologų darbai, Šventojo Sosto

dokumentų rinkinius *Enchiridion Vaticanum*, II Vatikano ir kitų Visuotinių Bažnyčios Susirinkimų dokumentų rinkinius, popiežių dokumentus, patristikos serijas *Fontes Christiani*, *Źródła myśli teologicznej*, *Учителы неразделенной Церкви*, *Библиотека Отцов и учителей Церкви*. Veikiausiai vienintelė Lietuvoje seminarijos biblioteka turi 14 tomų veikalą *Die Geschichte des Christentums*, kuriame krikščionybės istorija pristatoma nuo pirmųjų amžių iki šių dienų. Gausus universalų ir teologinių informacinių - enciklopedinių leidinių rinkinys: *The twentieth Century encyclopedia of Catholicism* (150 t.), skirtingų leidimų

daugiatomis *Lexikon für Theologie und Kirche*, reikšmingiausias pasaulyje dvasingumo teologijos žodynas *Dictionnaire de spiritualité ascétique et mystique* (17 t., 107 sąs.), įvairiomis kalbomis žodynai ir enciklopedijos dogmų, moralės, pastoracinės teologijos, kanonų teisės, religijotyros ir kitais klausimais. Išskirtinis ir unikalus savo išvaizda bei turiniu yra 2

tomų, 4116 puslapių Oksfordo anglų k. žodynas *The compact edition of the Oxford English dictionary*, sveriantis 9 kg, skaitomas tik su padidinamuoju stiklu ir skirtas anglų kalbos specialistams. Tai, kiek man yra žinoma, vienintelis tokio pobūdžio žodynas Lietuvoje.

Skaitlingas Šventojo Rašto skyrius. Jame įvairiomis kalbomis, įvairiais laikais ir skirtingose pasaulio šalyse išleistos Šventojo Rašto knygos, Biblijos enciklopedijos, žodynai, atlasai, konkordancijos, komentarai ir kita egzegetinė literatūra. Bibliotekos fonduose ir kitų didžiųjų pasaulio religijų Šventosios Knygos – Koranas, Talmudas, Tora.

Turtingas periodinių leidinių fondas. Išskirtinai reiktų paminėti pilną Apaštalų Sosto Aktų rinkinį *Acta Apostolicae Sedis*, kuri biblioteka turi nuo 1909 metų, ilgiausiai Italijoje be pertraukos leidžiamą jėzuitų žurnalą *La civiltà cattolica* – nuo 1882 metų, bolandistų leidžiamą žurnalą *Analecta Bolondiana* – nuo 1882 metų, *Ephemeride liturgicae* nuo 1887 m., *Nouvelle revue theologique* – nuo 1869 m. ir daugelį kitų serialinių leidinių.

Bibliotekoje yra apie **2500** fiz. vnt. XVI-XX a. pradžios senų ir retų knygų, kurios nėra sukataloguotos ir pateiktoje statistikoje dar neatsispindi. Paminėtinos seniausios knygos – M. Liuterio *Biblija* (1546 m.), *Sacrorum Bibliorum Concordantiae* (1684 m.), *Iuris Canonici: theoria et praxis* (1698 m.), *Missale Romanum* (1741m.), *Breviarum Romanum* (1781 m.), *Biblia Sacra* (1783 m.), įvairūs šventųjų gyvenimo aprašymai, pamokslų rinkiniai, puošnūs mišiolai ir kitos liturginės knygos, Bažnyčios istorijos vadovėliai, senos maldaknygės.

Šį unikalių ir vertingų leidinių sąrašą būtų galima tęsti ir tęsti. Tačiau net ir keletas mano paminėtų pavyzdžių leidžia suprasti, kad bibliotekos fondas, nors nėra labai skaitlingas, tačiau savo turiniu unikalus. Dėl šios priežasties mūsų bibliotekos paslaugomis noriai naudojasi kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų studentai ir doktorantai, dėstytojai, Lietuvos Vyskupų Konferencija, kitos bažnytinės institucijos ir pavieniai asmenys iš visos Lietuvos. Ypatingai džiugu, kad šiais sukauptais bibliotekos turtais Jūs, mieli seminaristai, galite naudotis be jokių apribojimų.

Dėl savo fondų išskirtinumo, dėl to, kad esame atviri visuomenei, dėl kvalifikuoto ir kokybiško vartotojų aptarnavimo bei modernių technologijų taikymo bibliotekiniame darbe buvome pastebėti, pripažinti ir įvertinti bibliotekinės ir akademinės bendruomenės. 2006 m. gruodžio 5 d. seminarijos biblioteka priimta į Lietuvos mokslinių bibliotekų asociaciją. Tai dar vienas mažas laimėjimas, kuriant modernią, atvirą ir patrauklią biblioteką, kurioje lankytis yra tiesiog malonu.

PAKELIUI Į ŠVENTŲJŲ GARBE...

Klierikas Ronaldas

„Tebus pašlovinti nenusilenkę prieš netiesą. Jie gyvena amžinai“

Apie arkivyskupą Mečislovą Reinį...

Manau, kad daugelis su manim sutiktų, jog bandydami išsivaizduoti krikščionių – kankinių, mintimis dažniausiai nusikeliame į antikos arba viduramžių laikus, prisimindami pirmųjų krikščionių persekiojimus, jų kovą už tikėjimą, kuri neretai baigdavosi mirtimi. Taip, tai yra nepaprasti ištikimybės tikėjimui pavyzdžiai, bet ar kankinys yra tik tas, kuris savo mirtimi dėl Kristaus parodo savo meilę ir atsidavimą Dievui? Šv. Rašte Lk 21,12-13 skaitome: „Pirmiausia žmonės pakels prieš jus rankas. Tada jums bus proga liudyti.“ Jėzus aiškiai pasako, kad kankinystė nėra vien drąsa ir pasiryžimas kovai, bet - gilus liudijimas, begalinė meilė Dievui ir žmogui, atsidavimas, kuris „visa daro nauja“. Manau, kad tai yra tikroji kankinystės prasmė.

Rašydamas apie kankinystę, noriu pristatyti neeilinį pavyzdį asmens, kuris su pasiaukojimu iškęsdamas visus sunkumus savo gyvenimu drąsiai liudijo tikėjimą, mylėjo Dievą ir žmones, buvo atsidavęs kovai už tiesą ir dvasines vertybes. Šis kilnus žmogus - daugeliui pažįstamas Dievo tarnas arkivyskupas Mečislovas Reinys. Tam, kad suprastume, koks ypatingas buvo šio žmogaus gyvenimas ir tikėjimo liudijimas, tiesiog būtina bent trumpai susipažinti su arkivyskupo Reinio gyvenimo biografija.

Mečislovas Reinys gimė 1884 m. vasario 5 d. Utenos apskrityje, Daugailių parapijoje, Madagaskaro kaime. Jauniausias iš vienuolikos vaikų, pasižymėjo darbštumu ir neeiliniais gabumais. 1900 m. jis su pagyrimu baigė gimnaziją Rygoje ir jau kitais metais įstojo į Vilniaus kunigų seminariją. Ją baigęs 1905 m., studijavo Sankt-Peterburgo Dvasinėje Akademijoje, kurią baigęs 1909 m. įgijo teologijos magistro laipsnį. Kunigu Mečislovas Reinys išventintas 1907 m. Jaunas kunigas studijas gilino Belgijos Filosofijos institute prie Liuveno universiteto. Studijavo filosofiją, teologiją, gamtos mokslus ir psichologiją, apgynė filosofijos mokslų daktaro laipsnį. Atostogų metu keliavo po Europos valstybes, išmoko devynias kalbas. Danijoje darbavosi sielovadoje, sakydamas pamokslus darbininkams iš Lietuvos ir Lenkijos.

Prieš Pirmąjį pasaulinį karą kun. Reinys grįžo į Lietuvą. 1914–1915 m. vikaravo Šv. Jonų bažnyčioje Vilniuje. Nuo 1915 iki 1922 metų buvo paskirtas Vilniaus pedagoginių kursų ir lietuvių gimnazijos kapelionu bei mokytoju. Vėliau, Vilniaus kunigų seminarijoje, dėstė filosofiją ir sociologiją. Vilniuje organizavo ateitininkų kuopelę, dalyvavo kaimo katalikų jaunimo sąjungos „Pavasaris“ renginiuose.

Įstojes į krikščionių demokratų partiją, kuriai priklausė iki 1926 m. parašė naują LKDP programą, aktyviai veikė visuomeniniame ir politiniame gyvenime. 1919 m. vasario – liepos mėnesiais buvo bolševikų suimtas ir laikomas įkaitu. 1925–1926 m. ėjo

Lietuvos Užsienio Reikalų ministro pareigas. Nuo 1924 m. dalyvavo Katalikų Veikimo Centro darbe. Reinys savo veikla prisidėjo ir įkuriant Lietuvos Katalikų Mokslo Akademiją bei buvo paskirtas pirmuoju jos sekretoriumi.

Iki 1940 m. teologijos ir filosofijos fakulteto Psichologijos katedroje dėstė bendrąją, lyginamąją ir pedagoginę psichologiją. Kun. Reinio paskaitas studentai mėgdavo ir gausiai lankydavo. Kunigas rašė filosofijos, religijos, pedagogikos, psichologijos, visuomenės gyvenimo, politikos bei kitomis temomis į kelias dešimtis periodinių leidinių, taip pat nemažai profesinių knygų išvertė.

Dėl savo nuopelnų ir gabumų kun. Reinys buvo pastebėtas ir įvertintas Bažnytinės vyresnybės. 1923 m. kun. Reinys gavo prelado titulą, o 1926 m. popiežius Pijus XI paskyrė Mečislovą Reinį titulinio Tididos vyskupo ir Vilkaviškio vyskupo koadiutoriumi. 1940 m. liepos 18 d. popiežiaus Pijaus XII M. Reinys paskirtas titulinio Cypselos arkivyskupu ir Vilniaus arkivyskupo Romualdo Jalbžkovskio padėjėju. Nuo 1942 m. ėjo Vilniaus, Minsko ir Mogiliovo arkivyskupijų apaštališkojo administratoriaus pareigas. Dirbdamas šį darbą patyrė daug sunkumų ir išbandymų, tačiau juos priėmė kantriai, su gilia krikščioniška meile ir pasiaukojimu.

Manau, kad arkivyskupo M. Reinio tikėjimo tvirtumą bei kovą dėl tikėjimo geriausiai liudija jo veikla: straipsniai, kritikuojantys žmogaus orumą žeminantį ateizmą bei komunizmo amoralumą ir jo daromą žalą žmonijai. Taip pat paminėtini ir arkivyskupo pamokslai, kritikuojantys marksistinę ideologiją, darvinizmą, mokslinį komunizmą, šventų dienų pavertimą įvairiausiomis talkomis. Daug ką liudija ir arkivyskupo raštai sovietinei vyriausybei, motyvuotai ir pagrįstai reikalaujantys į mokyklas grąžinti tikybės pamokas, atsisakymas raginti dvasininkus kurti bažnytinius komitetus, pavaldžius Darbo žmonių deputatų taryboms.

Arkivyskupo tvirtumą liudija ir pastangos žvelgti į niūrią sovietinę tikrovę pro humoro, netgi sarkazmo skraistę: 1945–1947 metais jis rašo humoristinius laiškus. Arkivyskupo M. Reinio tvirtumą liudija ir beviltiškos saugumiečių pastangos šantažuoti jį 1941 metais suimtųjų giminaičių likimu. Apie tai rašo vienas aukšto rango saugumo darbuotojas savo kolegai: „Turint galvoje M. Reinio autoritetą ir užimamą padėtį tarp dvasininkų ir inteligentijos, aš manau susilaikyti nuo iškelto klausimo dėl jo arešto. Aš išsivaizduoju tikslingą operatyvinių darbuotojų „žaidimą“ su Reiniu, panaudojant šiam reikalui areštuotą sūnėną ir kitus išstremtus giminaičius“.

Svarbus šaltinis, liudijantis apie M. Reinio tvirtą poziciją, yra jo laišakai iš Vladimiro kalėjimo seseriai Julijonai Martinėnienei (1878–1975). Nors laišakai buvo reti, kalėjimo prižiūrėtojų griežtai cenzūruojami, tačiau ir tose atsargiose eilutėse pastebime arkivyskupo rūpestį Lietuvos dvasingumu.

Arkivyskupas Mečislovas Reins mirė 1953 m. žiemą Vladimiro kalėjime, netoli Maskvos. Antroji bolševikų okupacija galutinai suardė visus jo planus ir darbus. Jau 1947 metais jam lemta buvo iškeliauti ta pačia kryptimi, kaip ir jo kolegoms vyskupams: Borisevičiui, Matulioniui, Ramanauskui ir daugeliui kitų. Jis iškeliauvo, tarsi koks žmogžudys ar šiaip nusikaltėlis, uždary-

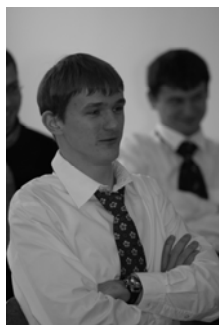
tas gyvuliniam vagonė ir su pančiais ant rankų. Po šešių skaudaus kalinimo, gilių pažeminimų ir kruvinių kankinimų metų, Vladimiro kalėjime jis baigė gyvenimą, savo vardą amžiams įrašydamas į Lietuvos martirologijos lapus.

Skaitant arkivyskupo M. Reinio biografiją, galima drąsiai teigti, kad okupacijų metais Reins siekė išsaugoti Bažnyčią, kad ji netaptų ateivių politikos įrankiu. Konfliktai, kurių sukuryje atsidiūrė arkivyskupas M. Reins, nebuvo paskatinti jo elgesio. Tuos konfliktus lėmė, juos provokavo ir didino sovietų ir nacių totalitariniai režimai, niokoję ne tik Lietuvos politinį, ūkinį, kultūrinį, bet ir dvasinį gyvenimą.

MANO PARAPIJOS PORTRETAS

Klierikas Robertas

Pradedant pasakoti apie Lentvario parapiją, visų pirma reiktų užsiminti apie miestelio kilmę. Nuo 1850 m. iki II-ojo Pasaulinio karo Lentvaris priklausė Tiškevičių šeimai. Tuo laikotarpiu miestelis sparčiai augo, daugėjo gyventojų. Tą įtakoję 1858 – 1862 m. vykusį geležinkelio Peterburgas – Varšuva statybą. Labiausiai prie miesto suklestėjimo prisidėjo Vladislovas Tiškevičius su žmona Marija Kristina Lubomirska. Jų iniciatyva buvo pastatyti rūmai

ir įkurtas parkas. Didžiausias jų nuopelnas - Lentvario bažnyčios statyba.

Iki bažnyčios pastatymo miestelio tikintieji šv. Mišiose dalyvavo Dievo Motinos koplyčioje, esančioje už trijų kilometrų. Ši koplyčia buvo pastatyta kaip Tiškevičių šeimos kapų koplytelė. Žmonės vykdavo taip pat į Senujų ir Naujųjų Trakų bažnyčias, kartais net į Vilniaus šventoves.

1897 m. gegužės 31d. Vladislovas Tiškevičius kreipėsi į Vilniaus konsistoriją bei į pasaulietinę valdžią, prašydamas leidimo miestelyje statyti kuklią šventovę. Bet tuometinė carinė valdžia leido įrengti tik laikiną koplyčią.

Tuomet valgomajame kambaryje, kuris priklausė Tiškevičių rūmų ansambliui, buvo įrengtas laikinas altorius, ten buvo aukojamos šv. Mišios. Galimybė melstis šalia parko esančioje koplyčioje netenkino Lentvario ir aplinkinių vietovių tikinčiųjų. Todėl 1904 m. jie kreipėsi į Vidaus Reikalų Ministeriją, prašydami leidimo mūrinės bažnyčios statybai. Atskiru raštu į valdžią kreipėsi taip pat ir grafas Tiškevičius, kuriame išreiškė pritarimą bažnyčios statybos projektui ir išskyrė šiam tikslui žemės sklypą. Prašymai buvo patenkinti ir 1905m. birželio 18d. išduotas oficialus leidimas bažnyčios statybai. 1906 m. kovo 25 d. buvo įkurta Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švenčiausiajai Mergelei Marijai parapija. Pirmuoju parapijos klebonu buvo paskirtas kun. Alfred Grzybowski. Naujoji parapija priklausė Trakų dekanatui. Parapijos teritorija apėmė

Lentvario miestelį, aplinkinius kaimus ir Vokę, kurioje 1870 m. Jono Tiškevičiaus pastatyta neogotikinė koplyčia. Dar ir šiaudien šios koplyčios požemiuose galima rasti Tiškevičių šeimos kapus. 1906 m. naujai įkurta parapijai priklausė 3998 tikinčiųjų, o praėjus maždaug 100 metų, parapijiečių skaičius pasiekė beveik 17000.

1905 metais išdavus leidimą bažnyčios statybai, tikintieji, baimindamiesi, kad valdžia nepersigalvotų, per dešimt dienų pastatė medinę laikiną koplyčią. Po metų buvo užsakytas mūrinės bažnyčios projektas, kurio autorius architektas Orsino Bongi iš Mediolano. Jis suprojektavo bažnyčią pagal Santa Maria delle Grazie bažnyčios Romoje pavyzdį ir pagal tuo metu madingą neoromaninį stilių. Statant bažnyčią susidurta su sunkumais: lėšų stygiumi ir komplikuota politine situacija. Nepaisant visų sunkumų, bažnyčia buvo pašventinta 1926 metais. Prieš pašventinimą pagrindiniame altoriuje buvo pakabintas XVII a. Nukryžiuotasis, kurį popiežius Pijus XI atsiuntė iš Vatikano. Kun. Kazimiero Kuloko iniciatyva bažnyčios sienos buvo padengtos polichromija, dekoracijos projekto autorius Jerzy Hopper. Freskos ir *sgraffito* pasirinktos kaip labiausiai bažnyčios stilių atitinkančios technikos. Tokiu būdu dekoruota beveik visa bažnyčia.

Nuo pat parapijos įkūrimo pradžios parapijiečiai aktyviai domėjosi bažnyčios reikalais. Įsteigtas bažnyčios statybos komitetas rūpinosi lėšų, reikalingų statybai, rinkimu. Daugelį darbų atliko patys parapijiečiai veltui ar už simbolišią mokesčių. Parapijiečių rūpestis bažnyčios materialiniais reikalais atgaivino ir religinį parapijos gyvenimą. Būtent šiuo laikotarpiu įsikūrė katalikų vyrų ir moterų draugijos,

Eucharistijos brolija, skautai. Rūpestis parapija jaučiamas ir šiais laikais. 2004 metais iš Lentvario kilusi pasaulinio garso operos solistė prof. Teresa Zylis – Gara paaukojo bažnyčiai naujus vargonus.

Klebonaujant kun. Kazimierui Kulokui parapijoje išpopuliarėjo Švč. Mergelės Marijos Nepaliaujamos Pagalbos kultas. Arkivyskupas Romualdas Jalbrzykowski 1934 m. suteikė parapijai atlaidus, švenčiamus artimiausią sekmadienį po birželio 24 dienos. Tais pačiais metais buvo įkurta ir Švč. Mergelės Marijos Nepaliaujamos Pagalbos brolija. Tikima, kad kilus gaisrui bažnyčia nesudegė Marijos globos dėka. Plintanti ugnis užgeso prie pat Marijos paveikslo. Šiandien Marijos altorių puošia apie 70 votų, liudijančių patiriamą Marijos užtarimą.

Marijos kultas susilpnėjo komunistinės valdžios laikais, bet vėliau kun. Miroslovo Grabovskio dėka Marijos kultas šioje parapijoje vėl atgijo. Kun. Miroslovas skatino Marijinį pamaldumą: įvedė Švč. Mergelės Marijos Nepaliaujamos Pagalbos noveną, kuria meldžiamasi kiekvieną trečiadienį. Be

to, Kun. Miroslovo rūpesčiu buvo atvežtos Šv. Pranciškaus, antrojo parapijos globėjo, relikvijos. Atgavus nepriklausomybę, bažnyčioje pradėjo burtis daugiau jaunimo, steigėsi įvairios vaikų bei jaunimo grupelės. Svarbu paminėti, kad iš tuometinio jaunimo parapijoje gimė pašaukimas į kunigystę, šį kelią pasirinko Marek Butkievič.

Šiuo metu parapijoje ypatingai garbinamas Dievo Gailestingumas. Šį kultą

skatina dabartinis klebonas kun. Tadeuš Aleksandrovič, atvežęs šv. Faustinos relikvijas ir įvedęs Dievo Gailestingumo vainikėlio pamaldas prieš kiekvienas šv. Mišias. Sekmadieniais prieš šv. Mišias yra skaitomas šv. Faustinos dienoraštis. Klebono iniciatyva parapijoje vyko Šventojo Rožinio piligrimystė, dėkojant Dievui už popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikatą ir jo įvestą naują rožinio - „Šviesos slėpinių“ - dalį. Į šią misiją buvo įtraukti ir patarnautojai, kurie lankė parapiją ir teiraudavosi žmonių, kas norėtų priimti rožinį į savo namus.

2006 metais parapijiečių ir klebono rūpesčiu nuliedinti trys varpai: didysis pavadintas pop. Jono Pauliaus II vardu, vidurinis - parapijos globėjo šv. Pranciškaus vardu ir mažasis šv. Judo Tado vardu.

Šiandien parapijoje buriama į įvairias tradicinės maldos grupes: Marijos Vaikai, šv. Pranciškaus tretininkai, Gyvojo Rožinio būrelis, patarnautojai, švč. Mergelės Marijos Nepaliaujamos Pagalbos riteriai, Popiežiaus misijinės veiklos vaikų sambūris, šv.

Teresės misijos, Biblijos būreliai. Taip pat bažnyčioje yra vaikų ir jaunimo chorai kurie savo giedojimu ne tik papuošia liturgiją, bet ir kasmet organizuoja religinių giesmių festivalį „Ceciliada“. Renginys vyksta šv. Cecilijos dieną. Be to, parapijoje veikia parapijinis sporto būrelis, kurio nariai jau aštuonerius metus organizuoja tarpparapijines sporto varžybas, vadinamas „Parafiada“. Šiam renginiui kiekvienais metais suvažiuoja apie 15 grupių iš Vilniaus arkivyskupijos parapijų.

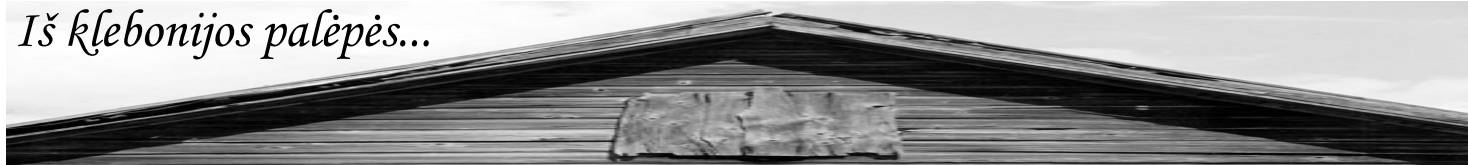
Šiuo metu parapijoje

darbuojasi trys Jėzaus Vardo seserys, kurias iš Lenkijos į Lietuvą pasikvietė kun. Kazimieras Kulokas prašydamas pagalbos jaunimo sielovadoje. Jos gyvena senojoje klebonijoje. Neseniai šalia klebonijos buvo pastatyti piligrimų namai, kuriuose priimami pilgrimai, vykstantys į Vilnių.

Parapijoje jau aštuntus metus klebonauja kun. Tadeuš Aleksandrovič, jam padeda šiemet išventintas ir į Lentvario parapiją paskirtas kun. Rimas Kalmatavičius. Į pagalbą dažnai atvyksta rezidentas kun. Daniel Dikevič, kuris aiškina parapijiečiams šv. Raštą ne tik šv. Mišių metu, bet ir Šventojo Rašto grupelės susitikimuose.

Žinoma, svarbu paminėti, kad šiuo metu Vilniaus šv. Juozafo kunigų seminarijoje antrame kurse studijuoja Aleksandras Gaičauskas ir Robertas Moisevič – didžiausias Lentvario parapijos džiaugsmas ir vertybė ☺.

Iš klebonijos palėpės...

Klebonija – kunigams...

Neretai turiu važinėti įvairiais, daugiausia religiniais reikalais. Nuvargęs, kai kada ir išalkęs, džiaugiuosi, iš tolo pamatęs kleboniją ir, niekuo nesivaržydamas, ten suku ar tai porą valandų pailsėtu, ar tai pernaktotų, ir kaskart gerbiamų konfratūrų esu maloniai priimamas. (...) Tas Evangelijos gailėstingasis darbas yra žinomas visiems kraštams ir visiems amžiams. *Hospitalitas* [svetingumas] - ypatinga dora, kurios, kaipo tikro tobulybės ženklo, šventas Paulius reikalauja nuo kandidato į vyskupus. O aš sau padariau dar šitokią, išvadą, kad pas nepažįstamą konfratrą neužvažiuok. Ir jau kelis kartus aplenkiau, pravažiavau nesutojęs pas konfratrą, dėl ko ne mažai, kurie matė, nustebo. Imkime tokį pavyzdį: kunigas atvažiavo vakarop į miestelį, apsisotojo viešbutyje ir ten apsinakvojo. Ant rytojaus, užkandęs ten pat, išvažiavo toliau arba atlikė Mišias ir tiesiai iš bažnyčios į vežimą. Ką žmonės kalbės? Ant vietinio kunigo kalbės, kad nevaišingas, nenori nei kunigo pakeleivio priimti. Kalbės ant kunigo pakeleivio, kad nenori eiti pas kunigą.

Kas nors čia yra negera. Vieną kartą, dar būdamas jaunas kunigėlis, kad nevarginčiau klebono, apsinakvojuo mažo miestelio viešbutyje. Ak! jau praėjo 30 metų, vis dar ta nakvynė man tebestovi gyvai akyse: triukšmas, ermideris per kiaurą naktį; už plonos sienos bjaurios, bjauriausios kalbos. O dar blakės, prūsokai ir visokie nešvarumai!

Vieną kartą, būdamas klebonu, sužinojau, kad prietema atvažiavo kunigas ir sustojo pas Maušą. Laukiau ilgai klebonijoje, bet neatėjo. Ant rytojaus buvau susimąstęs ir susirūpinęs, ar galiu jį leisti prie altoriaus, kad jis tokioje nešvarioje karčemoje pasilikto visą naktį. Bet pakeleivis neatėjo nei į bažnyčią. Tik po jo išvažiavimo gana ilgoką laiką vaikščiojo kalbos, žeminančios mūsų luomą.

Žinoma, važinėjant po nekatalikų šalis, arba ant didelių traktų, kur nieko kita nėra, kaip tiktai pakeleiviams užvažiuoti austerijon. Bet mūsų krašte, Lietuvoje, galima gauti pernaktoti kaime pas kiekvieną žmogelį. Tačiau kunigui pakeleiviui *ipso jure* [pačia teise] turėtų būti vieta klebonijoje. Aš, kunigas pakeleivis, užvažiavęs klebonijon, neturiu teisės reikalauti, kad man duotų valgyti, gerti, neturiu teisės reikalauti arkliams pašaro ar vežėjui maisto ir negaliu reikalauti nei lovos; bet turiu teisę reikalauti, kad duotų man nors tamsiame kambary pasnausti, praleisti kelias valandas arba naktį. Ir parapijiečiai, kurie pastatė klebonijas, tą pat pasakys: pakeleiviui kunigui pernaktoti turi būti vieta klebonijoje.

Kas kita Kaunas, Šiauliai ir kiti dideli miestai, kur dažnas kas turi savo giminių arba gerų pažįstamų, kur yra kat. švartų hotelių, kur ir vietiniai kunigai neturi tokių erdvių klebonijų, kaip paprastuose miesteliuose, kur, kasdien daug svetimų kunigų matydami, žmonės nesidomi, dėl ko jie čia apsisotojo, dėl ko taip ilgai. Bet ir jie, didžiųjų miestų kunigai, taip susispaudę ir nuvarginti, beveik kasdien turi pas save svetį kunigą. Kai kada savo lovoje paguldęs svetį, pats vargšas, susiraitęs ant krasės prieškambario, praleidžia naktį. Labai pageidaujama, kad didesniuose miestuose būtų nors po vieną viešbutį, kurs turėtų gerą vardą visuomenėje ir iš tikrųjų toks būtų, kur kunigai galėtų apsisototi, kaip kokiam vienuolyne. Kun. J.D., matyti, gyvena prie kokios didelės stoties ir,

matyti, svečiai visokio plauko taip jam įkyrėjo, jog išėjo iš kantarybės. Įsikirščiaavęs, parašė straipsnį „Klebonija — ne hotelis.“ Su tuo visi sutinkame, klebonija turi būti *domus sacra* [šventi namai], todėl reikia iš ten pašalinti, kas ją profanuoja. Priėmimas svečių, vaišingumas, meilumas kaip tiktai puošia kleboną ir kleboniją. Tikiuosi, kad aš arba kits nepažįstamas kunigas, užvažiavęs ir paprašęs nakvynės, ne tiktai nebūsim išvaryti į hotelį, bet duos ir kambarėlį, ir šiltos sriubos arba arbatos, ir vieną kitą valandėlę dar meiliai pasišnekučiuosime. Nei šnapselio, nei žalio stalelio rodyti tokiems svečiams nevalia. Kas atvažiuotų pas Tamstą išgerti, palošti, tam reikia tiesiai i akis pasakyti: „To pas mane

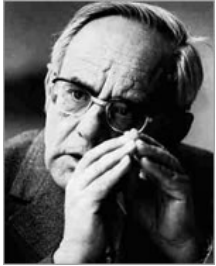

nėra ir nebus". Ir tokie svečiai daugiau nebeatsilankys. Jei klebonas labai užimtas savo priedermėmis, prašom su mumis pakeleiviams nedaryti jokių ceremonijų: „Neturiu laiko, arba man reikia eiti gulti toje valandoje, to mano sveikata reikalauja“. Tamsta tai pasakyk ir baigta. Taipogi tokie pakeleiviai neturi teisės varginti tarnų; jei jiems reiktų nelaiiku keltis, tai vis gi atsiras koks Petriukas arba Magdutė, kurie atidarys duris arba uždarys ir išleis ir nepyks, jei svečiai supras, kad tarnams reikia duoti pyrago. Dar viena pastaba. Tie kunigai, kurie gyvena kokiam mažame bažnytkiemyje, toli nuo didelio kelio - ir aš save prie tokių priskaitau, nes kelis metus gyvenau užmirštame užkampyje - neapsakomai ilgisi svečio - kunigo. Kaip gi jie džiaugiasi, kad pas juos atsilanko kunigas! Nebežino, kaip jį ir vaišinti. Geriausį maistą deda ant stalo, norėtų kalbėtis per visą naktį, bet, gailėdamies svečio, atsiprašo ir lydi jį i savo gerąjį kambarį. Aiškus daiktas, kad kunigas kunigui turi daug ką pasakyti, paklausti, sąžinės dalykus patvarkyti ir t.t. Po tokio atsilankymo kunigas jaučias stipresnis dvasia ir kūnu. Žinoma, jei kunigai, susitikę, viens kitam neparodys širdies, atvirumo, arba kalbės kaip politikai, arba partijos žmonės, jei vienas, norėdamas parodyt savo didenybę, šiaušis, o kits žodžiais pašiepiančiais jį gnaibys - iš to niekam jokios naudos, jei mes - neduok Dieve - prieitume prie to, kad kunigas kunigo vengtų, kunigas kunigu nepasitikėtų, kunigas ieškotų draugų pas pasauliečius, tada pasirodytume visai supasaulejė, išsigimę, silpnučiai nykštukai, iškrypę iš savo vėžių. Todėl, confratres, laikykimės vienybės, gerbkime viens pas kitą *sacramentum ordinis* [luomo žymę], darykime viens kitam geros įtakos, mylėkimės, kaipo tikriausi broliai!

F.F. (Iš „Ganytojas“ Nr 4, 1923)

DVASINIAI SKAITYMAI

Karlas Rahneris

PRAŠYMO MALDA

Šiuolaikinėje teologijoje linkstama palengvinti prašymo maldos sunkumą, suvokiant maldą vien kaip garbės himną, šlovinimą, išpažinimą, adoravimą, garbinimą Dievo, kurio akivaizdoje nublinksta visi prašymai. Aišku, kad prašymas, kai paprasčiausiai išsa-

koma savo valia, reikalaujant ar maldaujant malonės ar palankumo, savaime dar nėra malda.

Anksčiau manyta, jog meldamiesi turime prašyti tik „dangiškų“ dalykų, esą prašydami žemiškų reikmių patenkimo, tikimės iš Dievo paprasčiausio stebuklo. Tai teisinga ir pravartu turėti omenyje, kad atskirtume maldą nuo magiško kerėjimo.

Senojo Testamento psalmėse, kurias krikščionybė irgi laikė autentiškais maldos pavyzdžiais, apstu prašymų. Ir neturėtume pamiršti, kad Jėzaus „Tėve mūsų“ yra prašymo malda, o ne Dievo savęs pašlovinimas, ir kad šalia dangiškųjų dovanų prašoma kasdienės duonos (net ir ankstyvojoje krikščionybėje kildavo pagunda aiškinti šią vietą kaip prašymą amžinojo gyvenimo duonos).

Norint suprasti prašymo maldą, reikia paminėti du dalykus, kurie pakankamai gerai atskleidžia prašymo maldos galimybę ir prasmę. Pirmą, prašymo malda tik tada yra malda ir tik tada ji yra prasminga Dievo akivaizdoje, kai apibrėžto ir netgi žemiško asmeninio gėrio prašymas kartu yra ir absoliutus žmogaus atsidavimas aukščiausiems Dievo valios sprendimams. Neįmanoma artintis prie Dievo su malda ir neatiduoti jam savęs, savosios būties, su pasitikėjimu ir meile, neįmanoma melstis ir kartu nepriimti nesuvokiamo Dievo, kuris peržengia mūsų supratimą ne tik savąja esme, bet ir savo laisvu santykiu su mumis. Dievą privalome priimti tokį, koks Jis yra.

Prašymo malda, nepersunkta Jėzaus prieš mirtį ištartais žodžiais: „Tebūna ne mano, bet tavo valia“, nėra prašymo mal-

da, tai išvis nėra malda, geriausiu atveju tai gyvybinių reikmių projektavimas į tuštumą arba mėginimas paveikti Dievą savotiška magija, o tai beprasmiška. Tik tada ir tiek, kiek asmuo besąlygiškai atsiduoda Dievui ir jo nesuvokiamei, o tą, aišku, jis gali padaryti tik per tikėjimą, viltį ir ypač meilę, tik tada visos žemiškos prigimties gėrybės, kurių jis prašo, yra deramai sureliatyvinamos. Žmogus pripažįsta, kad konkretaus jo prašymo priešingybė irgi gali būti išganinga – jei tik tą suteikia Dievo nesuvokiama laisvė, kurią žmogus priima kaip Dievo valią.

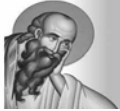
Kita vertus, žmogus, įžengiantis į Dievo buvimą ir visa esybę besąlygiškai atsiduodantis šiam slėpiniui, yra konkretus asmuo, o ne koks nors abstraktus idealas, ne tik religinis asmuo, besilgintis vien Dievo. Jis yra kasdienių, pasaulietiškų ir banalių poreikių ir rūpesčių asmuo. Melddamasis jis privalo stoti Dievo akivaizdon toks, koks yra, toks, kokį jis pats sau leidžia pažinti: Dievo trokštamas, paskendęs gyvenimo rūpesčiuose ir sunkumuose, kurie negali būti pakankamai apšviesti ar tiesiog perkelti į religinę sritį.

Prieš stojant Dievo akivaizdon, šiam asmeniui nereikia patirti kokio nors perkeitimo, kad įsivyratų tobula santarvė tarp jo ir Dievo valios. Atsidavimo akte, kuris vadinamas malda, jis gali stoti Dievo akivaizdon toks, koks yra, toks, kuris privalo atsiduoti Dievui su visu savo konkretumu, kaip tas, kuriam gyvenime būtinai reikalingi vienokie, o ne kitojie konkretūs dalykai. Negana to, žmogus negali žinoti, ar, jam trokštant kokio nors dalyko, to netrokšta ir Dievas tokiu būdu, kad šis dieviškasis troškimas dėl to ir kyla, kad išsipildytų žmogaus konkretume, o ne paprasčiausiai pavirstų tauriu ir kryptingu atsidavimu. Tad kai žmogus stoja Dievo akivaizdon kaip trapi būtybė, visiškai atsiduodanti Dievui ir tuo pačiu metu neklausdama teisėtai trokšta kokio nors konkretaus dalyko,

tada žmogus kalba prašymo malda. Ir tada jam nebūtina tiksliai žinoti, kaip užsimezga santykis tarp šios prašymo maldos ir Dievo visaižinančio, visagalio ir nekintamo sprendimo.

Parengė Katalikų radijo „Mažoji studija“

METAISU ŠV. PAULIUMI

Klierikas Mindaugas (Vk.)

Pauliaus pavyzdys...

Šiais metais Lietuvos katalikų Bažnyčia švenčia Evangelijos paselbimo mūsų krašte tūkstantmetį. Apaštalas Paulius, kurį Visuotinė Bažnyčia šiais metais mini, vadinamas didžiuoju Tautų Apaštalu. Jo evangelizacinių kelionių metu kūrėsi pirmosios krikščionių bendruomenės pagonių kraštuose. Mes, tikintieji, taip pat esame įpareigoti skelbti Evangeliją visam pasauliui, o ypač žmonėms, esantiems šalia mūsų. Skelbti Evangelijos žinią man, tikinčiajam, turėtų būti didelis troškimas ir džiaugsmas, juk negaliu nesidalinti su kitais žmonėmis Dievo man duodamu tikėjimo gyvenimu bei meile, kuri tiesiog prašosi dalinama kitiems. Vis gi dažnai tai mums yra ir didelis iššūkis, vedantis į abejones, baimę, nenorą bei vienokią ar kitokią kančią.

Praėjus tik kelioms dienoms po atsivertimo, meldžiantis Viešpaties mokiniui Ananijui, gavęs šv. Dvasią bei atgavęs regėjimą, buvęs krikščionių persekiotojas Saulius skuba skelbti, kad Jėzus yra Dievo Sūnus. Atsivertimas radikaliai pakeitė šv. Pauliaus gyvenimą ir suteikė neapsakomai didelį troškimą skelbti Evangeliją. Laiško Romiečiams pradžioje Paulius prisistato kaip „Jėzaus Kristaus tarnas, pašauktasis apaštalas, išskirtas [skelbti] Dievo Evangeliją“ (Rom 1,1).

Nežinau kodėl, bet ne apie evangelizacijos džiaugsmus ir gaunamas Dievo malones šiame straipsnyje noriu kalbėti. Juk ne viskas Evangelijos skelbime yra „rožėmis, garbe bei populiarumu klotas“. Jau nuo pat pirmųjų savo bandymų ir apaštalas Paulius asmeniškai patyrė, ką reiškė Viešpaties žodžiai, pasakyti už jį, apakusį krikščionių persekiotoją, atėjusiam melstis Ananijui: „Aš jam parodysiu, kiek daug jam teks iškentėti dėl mano vardo“.

Tik pradėjęs skelbti Dievo žodį, Paulius turėjo palikti Damasko miestą, kad nebūtų nužudytas. Grįžęs į Jeruzalę susilaukė apaštalų nepasitikėjimo ir, jei ne Barnabas, Paulius būtų galutinai visų paniekintas bei atstumtas. Vėliau Tautų Apaštalas taip pat nerado ramybės ir nors jo misijos buvo sėkmingos, kūrėsi naujos krikščionių bendruomenės, jis nuolat laviruodavo tarp gyvybės ir mirties, nes visada atsirasdavo tokių, kurie jo nekentė ar norėjo nužudyti. Ne visi norėjo susitaikyti su apaštalo skelbiama Jėzaus Kristaus išganinga veikla, kryžiumi ir prisikėlimu.

Evangelizacija mūsų dienomis pakankamai dažnai primena šv. Pauliaus laikus. Tiesa, Lietuvoje Evangeliją galime skelbti laisvai ir nebijodami mirties, nors ji ne taip jau lengvai žmonių priimama, net ir tų, kurie save vadiną katalikais. Laikas nuo laiko atsiranda naujų bendruomenių, grupelių bei pavienių tikinčiųjų, kurie ryžtasi viešai skelbti aplinkiniams Gerąją Naujieną (gal ir keistai skamba, bet ne visi tikintieji nori, o gal ir sugeba dalintis savo tikėjimu su kitais). Tačiau Dievas mus praturtina bei padąsina ir per kitų žmonių liudijimus ar darbus, ne tik per asmeninę maldą. Stipri motyvacija, gyvas tikėjimas, tačiau jau nuo pat pradžių tai ir nelengvas iššūkis, nes reikia pamiršti save, savo užgaidas, priimti savo silpnumus ir ypač baimes. Apaštalas Paulius gyrėsi savo silpnumu, bet jautėsi tvirtas Viešpatyje. Jis išmoko priimti save tokį, koks tuo metu buvo ir būtent todėl Paulius yra puikus pasitikėjimo Dievu mokytojas. Apaštalas

Paulius išleido Dievą į savo gyvenimą sakydamas, kad gyvena jau nebe jis, bet Kristus gyvena jame.

Kai prisimenu savo pirmus liudijimus tikėjimo temomis prieš didesnę žmonių grupę, kartais galvoju, kaip gerai, jog tai jau praėityje. Apimdavo baimė ir prakaitas išpildavo, o dar nežinia kaip apie tikėjimą suprantamai žmonėms pasakyti. Kita vertus ir dabar ne visada taip jau lengva, o dar kipšas kužda į ausį, kad neverta čia šnekėt, nes tikriausiai mažai kas pasikeis, mažai kam rūpi, o ir pats ne šventasis esi, tai ką čia kitiems pasakysi. Nelengva pradžia, tačiau tai mane mokė pasitikėjimo Dievu, nes pakankamai greitai supratau, kad iš savęs nedaug ką galiu pasakyti, juolab to net ir nereikia (visgi nemanau, kad neturime gilinti savo žinių tikėjimo srityje ar ruoštis Gerosios Naujienos skelbimui). Daug svarbiau - melsti atviros širdies ir leisti Dievui veikti per save. Paulius sugebėjo savo gyvenimą visiškai atiduoti Kristaus liudijimui ir nieko nepasilikti sau. Nenorėjo tapti ir „žvaigžde“ - nuolat pabrėždavo, kad Kristus veikia per jį: „Juk nedirščiau ko nors pasakoti, ko

Kristus nebūtų per mane nuveikęs...“ (Rom 15,18). Atsivertimo išgyvenimas, nuolatinis siekimas būti Viešpaties artumoje, o nupolius vėl keltis ir gręžtis į savo Viešpatį mus daro Dievo mokiniais ir sekėjais. O ar žmogus atsivers ir ar bus kokių „vaisių“, tai jau Dievo malonės ir asmeninio žmogaus apsisprendimo reikalas. Dažnai ateina noras, pagunda greit išvysti teigiamas skelbimo pasekmes.

Kaip jau minėjau pradžioje, Tautų Apaštalo Pauliaus gyvenimas nebuvo „saldus“, o ir gyvenimą jis užbaigė kankinyste. Mūsų skelbiama Evangelija dažnai susilaukia atmetimo, nes tikriausiai žmogui „viduje“ sužadina nenorimus klausimus bei nepatogius atsakymus.

Negana to, ryžtą dažnai užgniauzia tikrai Dievui atsidavusiems žmonėms suteikiamas didelis skausmas. „Dievo žmonės“ gauna kančią, kad labiau subręstų tikėjime ir atsidavime Dievui. Nenorom kyla išmintingų dvasios tėvų mintis, kad kuo labiau stengiesi artėti prie Dievo, tuo labiau kentėsi šiame pasaulyje, o taip norisi džiaugsmingai ir be kančios nueiti šio gyvenimo tikėjimo kelią. Tad ar tikrai verta žengti šiuo keliu? Gal geriau tik tyliai, slaptai, melstis savo Viešpačiui? Atsakymą pateikia pats šv. Paulius prieš savo kankinystę: „Iškovojau gerą kovą, baigiau bėgimą, išlaikiau tikėjimą. Todėl manęs laukia teismo vainikas, kuriuo mane tą Dieną apdovanos Viešpats, teisingasis Teisėjas, ir ne tik mane, bet ir visus, kurie su meile laukia jo pasirodant“ (2 Tim 4,7-8). Mums jis dar priduria: „Skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, bark, drausk, ragink su didžiu kantrumu ir kaip išmanydamas“ (2 Tim 4,2).

Taigi atsakymas yra tvirtas „taip“, nes tik Dievas yra atsakymas į visus šio gyvenimo klausimus, tik Jis vienintelis suteikia gyvenimui prasmę ir gaivina mus savo meile, tad mes, jo vaikai, tiesiog negalim tylėti.

Šie šv. Pauliaus metai mums yra padaršinio dalintis savo tikėjimu su kitais metai. Jo uždegantis pavyzdys ir užtarimas tepripildo mūsų gyvenimus noro dar uoliau siekti tapti tikrais Kristaus sekėjais, besistengiančiais gyventi tikėjimu ir jį skelbti

KALBOS KULTŪROS PRIEANGIUVOS

Lekt. Joana Pribušauskaitė

Ar tikrai kalbų mokytojai susina mūsų kalbą?

Galbūt skaitant nesiliaujamus pamokymus, kaip negalima sakyti (ar rašyti), ne vienam sukirba mintis – *eik balų deginti*, su visais susikalbu, viską suprantu, tai kuo čia ta mano kalba bloga – darbo nenusitveria tie kalbininkai, jokio vaizdingesnio žodžio neištarsi, vis blogai. Negi visi žodžiai ir posakiai, kuriuos atsinešam iš savo šeimos, savo kaimo ar miestelio, bendrinėje kalboje nevertotini? Kodėl turim užmiršti savo tarmę?

Pirmiausia verta prisiminti, kad visos tautos susižinojimo priemonė yra **bendrinė kalba**. Lietuvių bendrinė kalba susiformavo vakarų aukštaičių (zanavykų) tarmės pagrindu, tačiau nuo tos tarmės jau gerokai nutolo. Bendrinės kalbos normos užrašomos (fiksuojamos) ir palaikomos, kad taip greitai nekistų – kad raštai būtų suprantami ne tik vienos kartos žmonėms.

Bendrinės kalbos vartojimo sričių yra gerokai daugiau negu atskirų tarmių – tai ir bendro valstybės gyvenimo, mokslo, žiniasklaidos, literatūros kalba. Jos kalbos priemonių – žodžių, gramatikos formų – pasirinkimas priklauso nuo kalbos vartojimo srities ir tikslo, kitaip tariant, nuo **funkcinio stiliaus**. Vienaip kalbėsime su draugais, kitaip rašysime pasiaiškinimą rektoriui, dar kitaip aprašysime Seminarijos šventę, jei norėsime ją pasidžiaugti viešai, spaudoje.

Skiriami tokie funkciniai stiliai **mokslinis, administracinis, publicistinis, buitinis ir meninis**. Ir turbūt niekas, atsakinėdami per egzaminą, nepasakytumėte: *Et, vis tiek dangaus karalystės neištupėsi, kad ir naktimis bažnyčioje sėdėsi*, nors, rodos, norėtumėte pasakyti tą pačią mintį, kad ne išorinė praktika lemia, o širdies nusiteikimas. Arba jei Vilniaus kavinės valgiaraštyje perskaitytumėte *keptienė su padrabstyla*, gal ir sunku būtų suprasti, kad siūloma kiaušininė su padažu. Bet visai toks valgio pavadinimas tiktų apsakyme, kaip ir raiškus žmogaus vidaus apibūdinamas vien tik aprašant išvaizdą: *...jis slenka užuolankomis, igaužęs į pečius galvą, jo skruostai įkrite, apšepę standžia barzda...* (B. Radzevičius). Taigi kiekvienai panelei sava sukne-

lė.

Atskiros lietuvių kalbos atmainos yra **tarmės**. Nuo bendrinės kalbos jos dažnai skiriasi ne tik fonetika, kirčiavimu, bet ir intonacijomis, gramatika, žodynu: pavyzdžiui, kai kuriose neišnykusi dviskaita: *duok man' do podel'*, *o ne trios podel's* (=duok du puodelius, o ne tris puodelius), siekinys: *aik valgytu* (=eik valgyti), kitaip reiškiamas būtasis dažninis laikas: *ans liuob derbs* (=jis dirbdavo); *Petrauskutis aukštulis nūdien po rakštumyną vaikščiojo, mažu pasinogėjo draskių* (=Petrauskas aukštasis šiandien po tankumynę vaikščiojo, gal gervuogių užsinorėjo).

Gerai mokėti ir vartoti savo tarmę – tai panašiai, kaip mokėti dar vieną kalbą. Juk dažnai tarmė ar kalba įvardijama ne dėl kalbinių, o dėl geopolitinių dalykų: vienas portugalas, gerai mokantis lietuvių kalbą, yra sakęs, kad portugalų ir ispanų kalbos skiriasi mažiau, negu aukštaičių – žemaičių tarmės. Tarmė daug kam yra gimtoji kalba, būtent ją galime pasakyti tokius niuansus, kuriuos sunku perteikti išmoktąja (mūsų atveju – bendrine) kalba. Ją užmiršti – taip kaip ir paleisti vėjais Dievo dovaną. Tai pati geriausia susižinojimo priemonė su savo krašto žmonėmis. Na, o kalbėdami bendrine kalba nevenkime vaizdingų palyginimų, posakių, atsineštų iš gimtųjų vietų.

Štai pluoštelis vaizdingos kalbos pavyzdžių: *Neverta kijas plakt ir batai plėšt* (Mielagėnai) – veltui vaikščioti; *Atbėgo kaip aitvarą pasižabojęs* (Alytus) – labai greitai; *eina kaip šaka nedegama* (Dusetos) – lėtai; *Senam ir žingsnis brangu* (Skapiškis) – sunku eiti; *Tada tik gyvu Dievu parėjau* (Rimšė) – labai sunkiai; *Sujaukė sujaukė, dabar kaip raistas lova* (Kupiškis) – netvarkinga; *Svečio plačios akys* (Tauragnai) – pastabus; *Visas tavo darbas ant dralo nuėjo* (Lazdijai) – niekais nuėjo; *Aš jau ant ragučio stovėjau* (Alvitas) – buvo kebli padėtis.

Dabar tiktų toks namų darbas: prisiminkime, kaip savo tarmė nusakytume didumą, menkumą, gerumą, tingumą, greitumą, ir vartokime tuos pasakymus kasdienėje kalboje. Pamatysime, kad tie aruodai neišsemiami. Ir kad bendrinės kalbos mokymasis visai neskatina pamiršti savo tarmę.

OREMUS...

Malda už pakfydėlius

Viešpatie Jėzau, meilingasis pasaulio Išganytoja! Nuolankiai Tave meldžiamė per Tavo švenč. Širdį, kad visos tavo išklydusios avelės grįžtų prie Tavęs, jų sielų Ganytojo ir vyskupo, kuris gyvenė ir viešpataujė per amžių amžius. Amen.

Malda į šventą Paulių, kad išnyktų blogi raštai

Garbingasis Apaštale, kuris Efezo mieste su ypatingu uolumu prisidėjai prie naikinimo tų raštų, kurie, kaip tu žinojai, būtų labai pakenkę tikinčiųjų sieloms, malonėk atkreipti savo rūpestingą akį į mūsų laikus. Be abejo, matai, kaip bedieviškoji ir palaidoji

spauda, knygos ir laikraščiai, stengte stengiasi išrauti iš žmonių brangių tikėjimo turtą ir širdžių skaidumą. Šventasis Apaštale, meldžiamė Tave, apšviesk visų negerųjų rašytojų protą, kad jie savo piktais kuždėjimais ir klaidingomis mintimis liautųsi, galų gale, žalą daryti žmonių sieloms. Atidaryk jų sielos akis, kad patys pamatytų ir išsigastų tos negerovės, kurią skleidžia išrinktojo Jėzaus Kristaus kaimenė. O mus aprūpink malonėmis, kad mes, uoliai klausydami savo aukščiausiųjų ganytojų balso, niekuomet neimtumė į rankas blogų raštų, bet skaitytumė ir, kiek galėdami, platintumė tik tokias knygas, kurios savo išganingomis mintimis tarnauja didesnei Dievo garbei, šventosios Bažnyčios išaukštinimui ir sielų išganymui. Amen.

Iš Katalikų vyrų maldų knygos, Vilkaviškis 1937 (Imprimatur vysk. M. Reinys)

SEMINARIJOS KRONIKA

02-04 Seminarijoje lankėsi Romos Katalikų Bažnyčios arkivyskupas - Šventojo Sosto Apaštališkasis Nuncijus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje - Peteris Stephanas Zurbrigennas. Svečias meldėsi kartu su klierikais, vakarieniavo, kalbėjosi apie savo pašaukimą, darbo vingrybes bei naująją darbo vietą. Prieš išsiskirstydami namų šeiminkai gavo dovanų - popiežiaus Jono Pauliaus II pašventintus kryžius.

02-07 Klierikų ilgai laukta šventė, kai jų broliai, draugai, bičiuliai sulaukė savo dienos – kunigystės šventimų. Graži seminarijos tradicija visą naktį prieš šią šventę melstis adoracijoje ir šiemet nebuvo panaikinta. Iškilmių metu kardinolas Audrys Juozas Bačkis uždėjo rankas septyniems diakonams: Franciškui Jusiel, Nerijui Grigaliūnui, Andžėjui Jasinskiui, Rimui Kalmatavičiui, Renaldui Kučko, Kęstučiui Palikšai ir Dariui Marcinkevičiui. Naujieji kunigai, švęsdami savo primicijines Mišias nepamiršo pakviesti ir seminaristų.

02-10 Atidaryta dailininko Broniaus Leonavičiaus paroda „Vilniaus legendos“. Pristatyme dalyvavo pats autorius, taip pat istorikė Genovaitė Gustaitė, dailininkas Arvydas Každailis (dabartinio Lietuvos herbo kūrėjas), buvęs seminarijos rektorius kun. Hans Friedrich Fischer CO bei klierikai. Išreikšta viltis, kad ši paroda pasitarnaus formuodama vertybes ir pagelbės visiems klierikams tapti šviesiomis ir kilniomis asmenybėmis.

02-18 Vakaras, skirtas pasiruošti Taize susitikimui Vilniuje. Svečiuose dalyvavo brolis Robas ir jo talkininkai. Svečiai supažindino su Taize bendruomene, jos įkūrėju, taip pat buvo pristatyta Pasitikėjimo Pilgrimystės programa. Rektorius pažadėjo, kad seminarijos bendruomenė pasistengs ne tik dalyvauti renginyje, bet ir įsijungti į jį.

02-23 „Ekumeninis futbolas“ – taip juokais visi vadino šį vakarą. Ekumeninis susitikimo vakaras prasidėjo bendra vakariene. Po paskaitos apie ortodoksų Bažnyčios ypatumus, seminaristai su ortodoksų jaunimu susirungė futbolo varžybose. Džiaugiamės, kad katalikai pasirodė stipresni: matyt ne barzdose galybė slypi. Visgi didžiausias laimėjimas - krikščionių vienybė ir bendrystė, todėl pralaimėjusių nebuvo.

02-25 Atėjo gavėnios metas. Pelenų trečiadienio susikaupimo dieną vedė kun. Ričardas Doveika. Dvasininkas ragino gilintis į broliškus tarpusavio santykius, kalbėjo apie pasninko reikšmę gyvenime, taip pat apie kovas, kurias turime kartais kovoti, o kartais – ne. Vieną įdomesnių minčių, kuri vėliau buvo gvildinama ir kitomis dienomis, verta pacituoti: „Nereikia įrodinėti, kad esi pašauktas, bet dėti pastangas to pašaukimo statybai“.

Parengė metraštininkas Jonas

Redaktorius: Mozė Mitkevičius

Bendradarbis: Egidijus Tubelis

Fotografas: Robertas Moisevič

Mūsų adresas:

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija
Kalvarijų g. 325
LT – 08420 Vilnius
tel. (8 – 5) 279 62 77
www.seminarija.lt